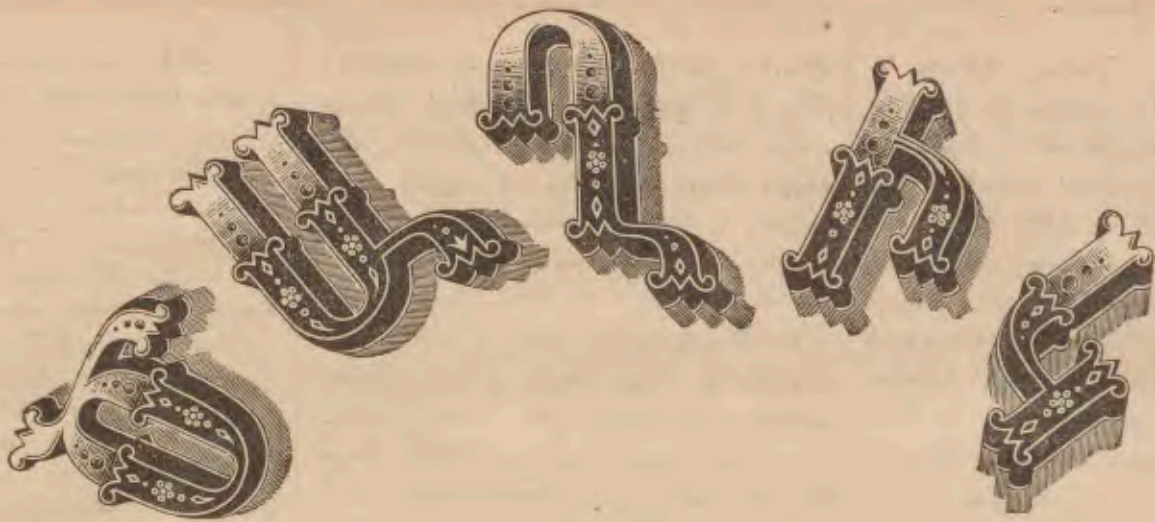

Ծանուցման տողը.
Առաջին. երեսը 5

Ն Ա Ն Պ Է Ս Ա Զ Գ Ա Զ Դ Ն

Gérant responsable
A. SAKAÏAN

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեկ-
շաբթի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան
գինն է 100 դուրուս արծաթ, — Վեցամսեայն 50. — Գաւա-
ռաց համար 115 դր: Վեցամսեայ 60

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսոնաէր եւ Տնօրէն Անտոն Սաֆաեան,
Կ. Պօլիս, Պապը Ալի հասկէսի քիւ 20:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տրուիր:

ԹԻԻ 77 Ա. ՏԱՐԻ

ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ

1887 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 16 ՉՈՐԵԿՆԵՐԻ

Ի Յ Ա Ն Է

Իշխու էօնիւմիւղտէքի ճուսմա էր-
թէսի նէշր օլունաճաք ԾԱՂԻԿ զազէ-
թասընըն թէքմիլ հասըլաթը՝ Իւսկիւ-
տար հարիքդէտէկեանընա իյանէ ի-
տիլէճէք տիր:

Միլլէթիմիլ համիլէթմէնտանը՝ հէր
հալտէ օ կիւնիւ պիր Ծաղիկ ալարաք
իշխու իյանէէէ հիսսէտար օլաճաք-
լարընը իւմիւս իտէրիլ:

Ծաղիկ ճուսմա էրթէսի կիւնիւ
եէօլմի նէշր օլունան մգտարընըն պիր
պուշուք միւլի թապ իտիլէճէք տիր:

Պու միւնասէպէթլէ հիւրմէթլի ա-
պօնէլէրիմիլտէն տախի օ կիւնքի նիւս-
խէ իշին այրըճա 40ար բարա ախլ օ-
լընաճաք տըր:

Ի Խ Թ Ա Ր

Հազէթամըղա ապօնէ օլան հիւր-
մէթլու էֆէնտիլէրէ պու կիւնտէն ի-
լան իտէրիլ քի պուստան պէօլլէ,
զազէթամըղա մախսուս վէ իմըամըղը
հավի մագպուղ սէնէտլէրի թագտիմ
օլունմատըքճա, հիշ գիւնէէէ զազէ-
թամըղ նամընա բարա վէրմէմէլէրի իւ-
թար վէ րէճա օլունըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կիրակի օրն Ս. Խաչի տօնին առ-
թիւ Սէլիմիյէ թաղի Ս. Խաչ եկեղե-
ցին՝ փոխանակ Եգիպտոսի առաջնորդ-
Գեր. Իզմիրլեան եպիսկոպոսի՝ Ս. Պատ-
րիարք Հայրն Պատարագ մատուցեր է:

Իզմիրլեան հասած վերջին հանրա-
գրութեան նկատմամբ Ազգ. Վարչու-
թեան Խառն ժողովոյ կողմէ դեռ օ եւ է
որոշում տրուած չէ:

Փրանսական կառավարութիւնը Իզ-
միրի հայազգի փաստաբան Գէորգ
պուլլի էֆէնտիլի Օֆիսիէ տ'Ագատէմիլի
աստիճան նուիրեր է: Յիշեալ աստի-
ճանին մեծ ժապաւէնի յանձնումը
քաղաքին Փրանսական հիւպատոսա-
րանին մէջ տեղի ուեցեր է:

Մաղնիսայէ Փունջի գրուած նա-
մակէ մը հետեւեալը կը քաղեմք:

«Պայընտըրի խնդիրը պարզէ, եր-
կար բարակ բացատրութիւններով չը-
փոթելու հարկ չկայ. ունինք Թաղա-
կան խորհուրդ մը, որ ժողովուրդի
քուէով ընտրուած է չուրջ քսան ա-
միս առաջ եւ ի սկզբան երեք անգամ:

ներէ բաղկանալով: Տարւոյ գլուխ
Թաղական խորհուրդը իր հաշուեցոյցը
կը յօրինէ եւ եկեղեցւոյ դուռը կը
կախէ զայն. այս հաշուեցոյցի մէջ նը-
շանակուած ծախքը չափազանց կը
գտնուի ժողովրդի կողմէ. չափազանց
կըսեմք քանի մը հազար ղուրուշ աւե-
լի եղած ըլլալով սովորականէն, եւ
ուստի Թաղական խորհրդի նկատմամբ
անվստահութիւն ցոյց կը տրուի, կը
խնդրուի որ նոքա հրաժարին. ան-
դամներէն մին արդէն քաջուած էր,
իսկ միւս երկուքը հակառակ համայն
ժողովրդի կամքի կը շարունակեն ի-
րենց պաշտօն, որոնց մին Մանզու-
մէի նամակագիրը Գէորգ Գ. Փափազ-
եանն է: Թէ՛ բերանացի եւ թէ՛ 30-35
ստորագրութիւն կրող բողոքագիրնե-
րով քանիցս մեր խնդիր Ս. Առաջնոր-
դին կը յայտնուի, բայց սա պաշտպա-
նութիւն կընծայէ Թաղական խոր-
հրդոյ, նախ երկարատեւ դանդաղու-
թեամբ եւ ծուլութեամբ եւ սպա ա-
կնյայտ կուսակցութեամբ. այս պաշտ-
պանութիւնը անմեղ չէր, այլ մասնա-
ւոր դիտմամբ. այն է Գաւառական
ժողովոյ Պայընտըրի կողմէ ընտրելի
երեսփոխան՝ հակաժողովրդային թա-
ղականութեան մը միջոցաւ դիւրու-
թիւն ունենալ հլու կամակատար մը

որոշել. բայց ի՞նչ օգուտ, Գէորգ Գ. Փափազեան և իւր ընկեր կը կարծեն թէ իրենց սեւ աչքին սեւ ունքին կը պաշտպանուին, և այժմ առաջինը հրապարակաւ կըսէ որ եթէ 10-15 օրինաւոր և կարող ստորագրութեամբ խնդրագիր մը ներկայացուի, իսկոյն խորհուրդ կտայ թաղականութեան պաշտօնէ հրաժարելու: Նախ՝ խորհրդի հարկ չկայ. արդէն ըսինք որ Թաղական խորհրդի անդամ է ինք և միանգամայն ուրիշ մը. երկրորդ՝ ի՞նչ կը հասկնայ օրինաւոր և կարող ստորագրութիւն ըսելով. արդեօք ինք և հայրն կամ եղբայրն կամ ազգականներն կամ ընկերն են կարողն ու օրինաւորը Պայքնաբերի մէջ, վասն զի ասոնցմէ ամենքն ալ իրենց հակառակ են: և երրորդ՝ աղգային պաշտօններ, մեր մէջ վարձքով չեն այլ ցրի, ուստի եթէ իրենք չա՛հ մը չունին, եթէ խաղաղասէր են, ի՞նչ հարկ ամբողջ գիւղաքաղաքի մը 30-35 տնւոր աղգայիններ խռովել, յուզել. պարկեշտ և պատուոյ տէր անձ մը այսպէս չվարուիր, այլ երբ իրեն դէմ տեսնէ քանի մը անձեր, իսկոյն կը քաշուի ասպարէզէ. միթէ Գէորգ Գ. Փափազեան այնքան ազգասէր է որ չը կրնար ուրիշի ձեռք յանձնել աղգային շահեր, և միթէ իրեն չափ վստահելի անձ մը չգտնուիր. քանի որ արդէն իր քսածին նայելով ամէն կարող անձեր իրեն կուսակից են, անոնցմէ մէկ քանին ընտրել տալ իրենց անդ: Այնքան պարզ է այս խնդիր, որ քանի մը հարցումով իսկոյն կը լուծուի, և Փափազեանի գոյնը անմիջապէս երևան կընէ. ուրեմն այս առթիւ իզմիրի Մեղքիսեդեկեան կամ Հակամեղքիսեդեկեան խմբի Մուշեան քահանայի, անցեալ թաղականութիւններու յօռի կամ լաւ մատակարարութեանց և այս ինչ կամ այն ինչ ձիթերիներու և արծաթեղէններու վաճառման և այլ խնդիր յուզելու հարկ չկայ:

Մենք ցարդ Գեր. Մեղքիսեդեկը կատարեալապէս չենք ճանչեր. իր մասին շատ գանգատներ կը լսէինք Ըմիւռնիացւոց կողմէ, որոնց շատերուն ալ իրաւունք կուտայինք, բայց իրեն հետ ուղղակի խնդիր մը ունենալու դժբաղդութիւնը չէինք ունեցած:

միայն գիտէինք որ իր պաշտօնին մէջ թող է և դանդաղ, վասն զի տասը տարուան պաշտօնավարութեան միջոցին միայն մէկ անգամ այցեց քաղաքս, և այն ալ պատահմամբ հանդիպեցաւ. իսկ ներկայ թաղականութեան խնդրոյ առթիւ կատարեալ ուսումնասիրեցինք զինք իր ամէն կողմերով, վասն զի հերիք չէ որ երկարատեւ մեր բողոքներու ակննջ չկախեց, այլ երբ տեսաւ որ խնդիրը փոքր ինչ կնճռոտեցաւ, չկրցաւ երկու տող բան գրել թաղականութեան կամ զայն համազել, որպէս զի հրաժարին և աղգային շահեր աւելի օրինաւոր ձեռներու յանձնուին. ընդհակառակն աւելի քաջալերեց թաղականութիւնը, և երբ տեսաւ որ իր ընծայած պաշտպանութիւնն ալ արդիւնք մը չունեցաւ համայն ժողովրդի կամքի առջև, գոտեցաւ ինչպէս այժմ գոտեալ է Պայքնաբերի հայ հասարակութեան. ի՞նչ ըսել է գոտի՜ ողջամիտ և կարողամիտ հովիւի մը գործ չէ գոտիլ. մինչ Գեր. Մեղքիսեդեկ առաջին անգամ չէ որ կը գոտի թեմաքանակ աղգայնոց հետ:

ԾԱՂԻԿ—Ինչ ընէ գործին անանկ ձեռք կուտայ:

ՍԻՆԻՏԱՐԻ ՀՐԿԻՋԵԱԼԻ

ՎԵՏ. Սուլթանի բարձր նախագահութեամբ կազմեալ կայս. նպաստամատոյց յանձնաժողովը 25,000 զրշ.ի տոմսակ զրկած է յԱղգ. Պատրիարքարան, ի նպաստ Սկիւտարի հրկիզելոց:

Ումեն. Ս. Պատրիարք Հայրն այդ տոմսակները մայրաքաղաքիս թաղերուն վրայ բաշխելով՝ յատուկ շրջաբերականաւ մը յղեց բոլոր Թաղ. Խորհրդոց, յանձնարարելով որ ի հարկին եկեղեցեաց մէջ ծանուցմամբ և գործակցութեամբ քահանայից դասուն, բաժնեն զանոնք աղգայնոց միջեւ եւ փոխարէն անյապաղ յղեն ի Պատրիարքարան, որպէս զի աղգայինք այսու կատարած ինչին թէ՛ թշուառ հրկիզելոց նկատմամբ իրենց ունեցած պարտականութիւնն և թէ պատասխանած ինչին գթութեան այն բարձր օրինակին զոր ՎԵՏ. Սուլթանը կուտայ միշտ աղէտից ժամերու մէջ:

Ցանկ նուիրատուութեանց ի նըպաստ Սկիւտարի հրկիզելոց.

ՎԵՏ. Սուլթանն՝ 324000. — Մեծ-Ե. պարգոսն 2500. — Շէյխ-Իւլ-Իսլամ Էֆէնտի 1000. — Էտհէմ փաշա 1000. — Պետական Խորհրդոյ նախագահն 750. — Սպարապետ Ալի Սաիպ փաշա 1200. — Մովային նախարար Հասան փաշա 750. — Ներքին գործոց նախարար Միւնիւր փաշա 600. — Արտաքին գործոց նախարար Սալիտ փաշա 750. — Դատական նախարար Ճէվաթ փաշա 600. — Էդգաֆի նախարար Մուսթաֆա փաշա 600. — Երմտական նախարար Զիւհաբ փաշա 750. — Կրթական նախարար Միւնիւր փաշա 800. — Առևտր. և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիւնի փաշա 600. — Քաղաքապետ Մալհար փաշա 1000. — Մեծ-Եսպարգոսի Խորհրդական Շէֆաքաթի Էֆ. 250. — Կրէտէի կուսակալ Քոսթաքի փաշա 1000. — Տիկին Մամբուլէնի փաշա 540. — Պաշտօնեայք Հանրային Պարտոց վարչութեան, ձեռամբ Սէիմ Էֆ. 8681. — Թրամպէյի ընկերութիւն 1500. — Պ. Սթէֆանովիչ 1500. — Պ. Լէոնիտա Զարիֆի 800. — Դրամատուն Քամանտայի 1080. — Շիլէյի բնակիչք 500. — Դուրպան Պայլամի առթիւ կորուած ոչխարաց մորթերու վաճառման գինը զոր բարեսէր անձինք նուիրած են ի նպաստ հրկիզելոց 4198. — Սկիւտար Պաղլար-Պաշի թատրոնին երկու ներկայացմանց հասոյթի հաւերին բաժնը 790. — Ընդհանուր գումար 351 040 զրուշ:

ՀԱՅԳ ԵՒ ՌՈՒՄԻ

Արեւնահեղ կռիւ մը տեղի ունեցած է ընդ մէջ Ռուսաց և Հայոց յԱրմաւիր (Կովլասու գաւառին մէջ): Խուժք մը ռուս գիւղացիք տօն մը կը տօնէին նորաշէն տան մը ստորոտն, երբ պատր բլաւ յանկարծ և վրատակացը ներքեւ մնացին քսանի չափ անձինք, որոց ութը մեռան: Աւելորդապաշտ գիւղացիք ենթադրեցին թէ տունը կործանած էր այն պատճառաւ որ հայերն անիծած էին զայն, երբ իրենք անոր ստորոտն զբօսնլու եկած էին: Ռուսի տանտեարց վրայ յարձակեցան զանոնք սպաննելու համար, դրացիք օգնութեան հասան, սակայն Ռուսք՝ կատաղաբար կը հարուածէին յայլ և ահեակ և չէին խնայեր կանանց և արանց: Քաղաքին պահականոցէն վաթսու զօրք զրկուեցան, սակայն ռուսք՝ թուով 3000 մերժեցին հնազանդիլ զինուորաց հրաւերին: Հայք տեսնելով որ զինուորք անկարող

էին պաշտպանել զիրենք կատաղի գիւղացւոց դէմ, սկսան զանգակներ հնչեցունել և ձայն տալ ամբողջ քաղաքին. քանի մը վայրկեանէն բոլոր ժողովուրդը ոտք ելաւ. ոմանք զինեալ, ոմանք ձիով կը հասնէին, և կատաղի կռուէ մը յետոյ, յորում հարկւրաւոր ոռոսք վիրաւորուեցան, յարձակողք արտաքսուեցան քաղաքէն: Պահապան զօրաց հրամանատարն 30է աւելի հայեր ձերբակալել տուաւ և այս կերպով յաջողեցաւ խաղաղութիւն հաստատել:

Մ Ե Ք Ե Ա Թ Ի Պ

Ի ԶՄԻՐ ՄԵՍԷԼԵՍԻ

ՄԵՆԵՄԵՆ

ՐԵՍՄԵՆ թարափուրդա թէպիղ օլը նան աթիտէքի էվրագը պիթարափուրդա իրօյէթէն այլէն տէրճ ու նէր խտրիկ:

Ճէրխէ

—Րէսմէն . . . Պապը Ալի՞ թարափընտան թէպիղ օլտու:

—Խայր . . .

—Ատիկէ թարափընտան օլմալը էօյլէ իսէ:

—Եօք էֆէնտիմ պու միլլէթճէ իշ տիր:

—Րէսմէն օլտըղը հալտէ բաթրիք խանէ թարափընտան օլմալը:

—Օտա տէրիլ:

—Բաթրիք՞ վէքիլինտէն մի:

—Պու Րէսմի մէթթուպլարըն պիւրի Մէնէմէնտէն պիւրի Մաղնիսատաքի Մալթա օտալարընտան կէրիօր:

—Հա՛ . . . Իզմիր թարափընտան էօյլէ՞ մի, տէմէք տիւզճէ Հայրապետ կէօնտէրմիշ:

—Հայրապետ գիմտիր:

—Ազգընտիր ա պէյճիկիմ աղնա թամատըք մը:

—Եօք օնտան տէյիլ, օ եալընըղ բօսթա բարալարընը վէրիր, մէթթուպը իմզալանան «Հոգաբարձու Ս. Սարգիս եկեղեցւոյն Մէնէմէնի» Սարգիս երկանեան տըր:

—Հոգաբարձու՛. . . տէմէք քի Մէնէմէնտէ թաղական խորհուրդ եօք էօյլէ՞ մի. էօյլէ իսէ մէթթուպուն շու աթիտէքի մէգալէսինէ հիշ տէյէճէք եօք:

Զմիւռնիոյ Ազգ. Վարչութեան կողմէ տեղւոյս Ս. Եկեղեցւոյ հոգաբարձու կարգուած լինելով, արդարութեան պարտք կը կատարեմ յայտնելով թէ՝ տեղւոյս ժողովուրդն, ազգային դորձերն, եկեղեցւոյ և դպրոցի մատակարարութիւնք շնորհիւ Ազգ. Վարչութեան խաղաղութեան և բարեկարգութեան մէջ են:

—Ատամ, ինճէսինի արամա, պանա պիր մէթթուպ կէօնտէրմիշէր պէն տէ նէշը իթմիշիմ, իշթէ պու գատար:

—Էյ շու Մաղնիսա թաղականլարընտան Բաթրիքխանէյէ կէլմիշ էվրագ նա՞սըլ չէյ տիր պագալըմ. . հօ հօ՛, պու առէթա եէնի պիր իւլթիմաթօմ:

—Բարեկամ, Հայերէն խօսէ որ դոնէ օտարները չը հասկնան:

—Շատ աղէկ. գաւառաց թաղ խորհուրդներն սկսան ուղղապէս բանակցիլ Պատրիարքարանի հետ, մեր գիտցածը՝ թեմին առաջնորդը կամ տեղւոյն քարոզիչը կը բանակցի ազգ. գործող նկատմամբ:

—Ինչ ընեն, Շահապլըեան երես չունի Պատրիարքարանի առջև:

—Էյ ինչ է եղեր ուղածնին:

—Արժանալարդ ծերունի Տէր Յովհաննէս քահանան՝ որ Մաղնիսա եկեղեցւոյն մէջ դանակոծուած է, թոյլտուութիւն եղեր է Պօլիս պատարագելու:

—Էյ աղէկ, դանակոծել տուող Շահապլըեանը ամեն օր քթերնուն տակ պատարագելով կը պղծէ Ս. Սեղանը, ան չե՞ն տեսներ:

—Գրիստոսի Սուրբ Աւետարանէն փաստ կը ցուցնեն կոր հէրիֆները:

—Սուրբ Աւետարանն ալ կը պղծեն կոր ըսէ սըվոր. երկու թաղականք կը յանդգնին հետեւեալ տողերը գրել Ս. Պատրիարք Հօր և հրատարակել կուտան զայն:

«Ուրեմն, քանի որ Ազգային Պատրիարքարան մեր այսքան պաշտօնագրութեանց և ժողովրդային վաւերացեալ (°) հանրագրութեանց կարեւորութիւն չտար, և միմիայն ամենապատիւս քահանայի մը խօսքերուն կարեւորութիւն ընծայելով կ'արտօնէ նմա պատարագելու, չը յարգելով ՆՈՅՆ ԻՍԿ Զմիւռնիոյ առաջնորդական

իրաւունքն. մեր ևս ի պաշտօնէ (°) և ի դիմաց ժողովրդեան կը յայտարարեմք որ այդ քահանայն երբէք չպիտի կարող լինի քահանայագործել ի Մանիսա:»

Այս աստիճան լրբութիւն՝. . ուստից՝ ալ միշտ սոյն օրինակ նախատինքներն ու պարստանքներն դիպուածաբար ձեռք կը զրկուին ի հրատարակութիւն:

—Մենք արդէն վերեւ ըսած ենք, անկողմնակալութեամբ կը հրատարակենք:

—Ատի յայտնի է, Ազգային թերթերն՝ Սրեւելք, Մանգումէ, Փունջ, Կիրակնօրեայ Հայրենիք և Ծաղիկ բոլորն ալ կողմնակալ են. ասոնց անկողմնակալ թերթ պէտք էր:

Սակայն բուն խնդրոյն դառնանք, այդ Շահապլըեանի ծանօթ խնդիրն ալ պէտք է վերջ մը ունենայ. Ազգ. Վարչութիւնը կամ իւր իշխանութիւնը ի գործ դնէ, կամ եթէ չէ կարող, շահապլըեանի՝ իրաւունք ունիս, ուղածիդ չափ նախատէ ընդհանուր Հայոց Հայրապետը և նախատել տուր այլոց ըսէ, մէկ կողմ քաշուի:

Մ Ի Խ Ս Ի Ր Ա Թ Ը Ն Մ Է Տ Հ Ի Ե Լ Ս Ի

Պիր վագըլթտան պէրի միւսքիրաթ, եանի իսքիրթօլու իչկիլէր զիեատէսիլէ ֆասլ օլունուեօր: Էհլը սըհհէթ իլէ ատապ ու ալալէագտան, վէ վուգուաթը ճինալիեյտէն պահս իտէն մուհարրիրէր վէ էրդուպը բօլլիթիգա, քեաֆֆէսի տէ պու իչկիլէրէ հէր ֆէնալըղը հաւր իտիօրլար: Մէսէլա, ինսանլարըն զաաֆէթի մանէվիեէ վէ պէսէնիեէսի, թէ վէլլիւտաթըն ազալմասը, ճինաեթլէրին, սուի գաստլարըն, վէ սայիրէ վէ սայիրէնին արթմասընըն սէպէպի, միւսքիրաթ վէ միւսքիրաթըն սուի իսթիմալի տիր տէեօրլար: Մ. Փուրնիէ տը Ֆլէնին էֆքեարը պու եօլտա օլմալըպ, միւսալիլէյհ, Բըվիւ Սիան թիֆիք նամ Մէճմուսյի ֆէննիեյտէ, միւսքիրաթը ֆէվգէլատէ թասահուպ իթմիշ տիր: Մ. Փուրնիէ տիրօր քի, իսքիրթօլու իչկիլէր, քէնտիլէրինէ գարչը վուգու պուլան քեաֆֆէյի լանէթլէրէ լաեղդ տէյիլ տիրէր, վէ ի-

յիւրքէրի, սուի իսթիմալ իլէ զուհու-
րա կէլէն ֆէնալըգլարտան չօգ զիեա-
տէ տիր: Հալ պու քի հա՞նկը զըտաի
մահսուլ տուր քի, սուի իսթիմալ ի-
տիլաիկի հալտէ, զարարը կէօրիւմէ-
սին:

Մ. Ֆուրնիէ, ըսթաթիսթիգ մա-
լիւմաթընա իսթիմաթէն, միւսքիրա-
թըն լէհինտէ պաղը նէթիճէլէր չը-
գարընօր:

«Ֆիլվաղը պիր թագըմ՝ ըսթա-
թիսթիգ մալիւմաթընտան անլաշըլը-
նօրմուշ քի, եալընը Ֆրանսատա
տէյիլ, իլլա թէքմիլ մէմալիքտէ, ազ
միւսքիրաթ գուլլանան մահալլէրտէ
թէվէլլիւտաթ, չօգ միւսքիրաթ գուլ-
լանըլան մահալլէրտէն ազ, վէ վէֆի-
եաթ չօգ օլուեօրմուշ, վէ վուգուա-
թը ճինաիյեէ վէ սուի գաստլար,
միւսքիրաթըն սարֆիւրաթըն նիսպէ-
թինտէ տէյիլ իմիշ: Մէսէլա Ֆըրան-
սանըն Սէն-է-Ուազ էեալէթինտէ,
Սէն-էնֆէրիէօր էեալէթինտէ գուլ-
լանըլան միւսքիրաթըն նըսֆը տէրէ-
ճէսինտէ գուլլանըլտըլը հալտէ, սուի
գաստ տիկէրինին հէման իքի միսլին-
տէ իմիշ: Տիմէք պու պապտէ հիշ պիր
միւնասիպէթ օլմատըլը նէթիճէսի չը-
գարըլընօր: Էկէրչի Ֆրանսա՝ մէմա
լիքի էճնէպիեէ իլէ թաթպիգ իտի-
լիրսէ, սալքի այնի նէթիճէլէրէ տէսթ-
րէս օլունուեօր: Ինկիլթէրրատա, Ֆը-
րանսատան զիեատէ միւսքիրաթ իս-
թիմալ իտիլիեօր. պունուլա պէրա-
պէր, Ֆրանսատա թէվէլլիւտաթ,
տահա ազ, վէ վէֆիեաթ իլէ սուի
գաստլար տահա չօգ վուգու պուլու-
եօր: Իթալիատա միւսքիրաթ բէք չօգ
գուլլանըլմաեօր. պունուլա պէրա-
պէր, Իթալիատա վուգուա կէլէն ճի-
նաեթլէր բէք չօգ տուր: Իսթանիա-
տա, Իթալիատա գուլլանըլան միւս-
քիրաթըն իւշտէ պիրի սարֆ իտիլիպ,
վէ լաքին զուհուրա կէլէն ճինաեթլ-
լէր, Իթալիատաքի ճինաեթլէրին
իքի միսլինտէ տիր: Շուէտտէ, Նօր-
վէճիատա, վէ Տանիմարգատա միւս-
քիրաթ սարֆիւրաթը, Իթալիատաքի
սարֆիւրաթտան իւշ գաթ զիեատէ
օլտուղու հալտէ, վէֆիեաթ օն տէ-
րէճէ նօգսան տըր: Բուսիատա միւս-
քիրաթ սարֆիւրաթը, Ֆրանսատաքի-
նին տէօնթ միսլի զիեատէ իսէ տէ,
թէվէլլիւտաթ, Բուսիատա հէման ի-

քի միսլի տիր: Ֆրանսատա, թէվէլ-
լիւտաթըն քէսրէթի ճիհէթիլլէ, եիւզ-
տէ 50, վէ սուի գաստլար ճիհէթիլ-
լէ եիւզտէ 100 Ալսթրիատան ֆարգ-
վար տըր, հալ պու քի պու իքի մէմ-
լէքէթտէ սարֆ օլունան միւսքիրաթ,
հէման այնի տէրէճէտէ տիր: Ալէմա-
նիատա, պունլարտան իքի սիւլիւս զի-
եատէ միւսքիրաթ սարֆ օլունտուղու
հալտէ, սուի գաստլար իւշտէ պիր
նօգսան տըր, վէ թէվէլլիւտաթըն
ֆաղլաթը, վէֆիեաթ միգտարընտան
պէշ գաթ զիեատէ տիր:

«Պու սուրէթլէ, - տիրօր Մ. Ֆուր-
նիէ տը Ֆլէ, - քեաֆֆէյի թաթմինաթ
զայիլ օլմագտա օլուպ, պէտէնէն է՞ն
գուլվէթլի, է՞ն զէնկին վէ է՞ն զիեա-
տէ հիւսնի ախլագ սահիպի օլան
ճէօմաթլար, զիեատէ միւսքիրաթ
սարֆ իտէնլէր տիրլէր: Պինապէրին
ճինսի պէշէրին վէ մէտէնիյեթլին,
միւսքիրաթըն չօգ սարֆ իտիլմէսին-
տէն մահվ օլաճաղը սէօղիւ միւթէ-
պէր օլամաղ: Պէտէնէն գուլվէթլի ա-
շիքեար պիր պուհրան կէշիրմէքտէ
օլան Ֆրանսա, զիեատէ միւսքիրաթ
իսթիմալ իտէն ճէօմաթլարտան մա-
տուտ օլա իտի, պու խուսուս պիր
խապաթ օլապիլի իտի: Լաքին Ֆը-
րանսա, օրթա տէրէճէ միւսքիրաթ
սարֆ իթմէքտէ տիր, վէ պունտան
գաթինաղար, Ֆրանսատա զիեատէ
գուլվէթլի օլան էհալինին՝ զիեատէ
միւսքիրաթ իսթիմալ իտէնլէր օլտու-
ղու թթաթիսթիգլէ անլաշըլմը տըր:»

Մ. Ֆուրնիէ, պաշըճա ճէօմաթ-
լարըն սարֆ իթաիլքէրի քեաֆֆէյի
միւսքիրաթըն միգտարլարը հագգըն-
տա Մ. Միւլհալըն պիր ճէտվէլինի
տէրճ իթաիլքտէն սօնրա, շու նէթի-
ճէյի չըգարմըլ տըր: «Իմտի, միւս-
քիրաթ, Էվրօա ագվամընը թէհտիտ
իտէն պիր զաղապ տէյիլ տիր, չիւնքի
էն զիեատէ միւսքիրաթ սարֆ իտէն
ճէօմաթլար, է՞ն եիւքսէք, է՞ն ազ
ճինաեաթ իլլէր, վէ էն գուլվէթլի
օլանլար տըրլար: Մուհաճիլթի իտէն
վէ զիեատէ միւսքիրաթ գուլլանան
ճէօմաթլարտա տախի պու պապտէ
պիր հիւսնի տէլիլ կէօրիւմէքտէ տիր:
Շէօյլէ քի պու ճէօմաթլար աղալ-
մաեղ, արթմագտա տըրլար: Ֆիլ-
վաղը միւսքիրաթ, պէսլէեիճի եէնի
պիր զըտա տըր քի, պունուս սար-

ֆիեաթը, տօղրուտան տօղրուեա իգ-
լիմին իհթիեաճաթը իճապընա կէօրէ
տիր: Իգլիմ՝ միւսքիրաթըն գանուը
տըր, վէ չօգ միւսքիրաթ գուլլանըլ-
մաթը՝ սուի իսթիմալ, եանի էլլէմ օ-
լան պիր զըտանըն ֆէնա սուրէթտէ
գուլլանըլը տըր:

«Միւսքիրաթըն, սըհէթ վէ էմրի
թէտալի նօգթաի նաղարըլա պիւ-
եիւք խըղմէթլէրի վար տըր: Սօղուգ
վէ եաղմուրու կիւնլէրտէ մատէնճի-
լէրին ճէսարէթինի արթըրըր, տիւար-
ճըլարըն սինիլլէրինէ գուլվէթ, կէ-
միճիլլէրէ սէպաթ վէ զայրէթ վէրիւ,
վէ մուհարէպէտէ եօրկուն ասքէրլէ-
րին տիլլէրինի գուլվէթլէթտիրիւ: Բէք
չօգ խասթիլքէրէ զընագընա վէ ա-
ֆիօն կիպի մուվաֆֆագըլէթլէ թէ-
էսսիր իտէր: Էկէրչի ալիմ զէվաթըն
օտալարընա կիրսէմ, անլէրին չալըլ-
մալարը իչին միւսքիրաթը ֆայտէլի վէ
հէր հալտէ էլլէմ պուլուրում: Պուն-
լարտան պաղըլարը գահվէեի, տիկէր-
լէրի միւսքիրաթը թէրճի իտէրլէր:
Ճիւմէսինին տէ, թահրիք իտիճի պիր
մատտէեէ իհթիեաճաթը վար տըր:
Բիթ վէ Ֆօգս՝ պիրէր գատէհ բօրթօ
իլմէեինճէ ասլա լագըրտը իթմէգ ի-
տիլլէր: Մ. Ֆիէր՝ հէր կիւն պիր իքի
գատէհ մալաէա շարապը իչէր իտի:
Մ. Կլաուսթըն հէր կիւն էօյլէ թաա-
մընտա պիր գատէհ բօրթօ վէ իքի
գատէհ գլարէ, վէ ագչամ թաամըն-
տա իքի գատէհ բօրթօ իչէր: Միւ-
շարիլլէյին միւսքիրաթ սարֆիւրաթը
սէնէտէ 7 կալօն, - պիր կալօն՝ 4 լիթ-
րա էէ կրամ տըր, - օլտուղու, օղլու
թարաֆընտան հիսապ իտիլմիշ տիր:»

Սահիհ տիր քի միւսքիրաթը սա-
նաիյեէ, եանի պուլտայլարըն, բան-
ճարլարըն, եէր էլմալարընըն վէ սա-
յիրէնին մաեալանմաթը վէ ինպիքտէ
կէշիրլմէսիլլէ եաբըլան միւսքիրաթ,
հէման քիւլլիէն մահվ օլմուշ օլան շա-
րապ միւսքիրաթը եէրինէ կէշմիշ տիր:
Լաքին Մ. տը Ֆլէ պունտան տօլաեղ
զիեատէճէ միւթէէսսիր օլմաեօր քի,
«Էկէրչի միւսքիրաթը սանալիյեէ, շա-
րապ միւսքիրաթը եէրինէ գալիմ օլ-
մասա իտի, իհթիեաճաթը ումուլիեէ
նա՞սլ իյֆա իտիլլէճէքտի, Իմտի,
միւսքիրաթը մէքըրլէեի լանէթլէ-
մէք շէօյլէ տուրսուն, պունլարըն սար-
ֆիւրաթա իտիսալ իտիլմէսինտէն մէմ-

նուն օլմագ կէրէք տիր : իշթէ պէօյ-
լէճէ , վէ զէմանըմըզըն թէրագգընա-
թը ումուսիսիս սաեհսինտէ , հէր իհ-
թիեհաա պիր չարէ պուլունմագտա
տըր :

ՄԵՃՄՈՒԱ

ԾԱՂԻԿ—Պիզ պունլարը չօքտան
պիլիբիզ :

ՅԸԻՅԸԻՅԵՆՅ ՄԵԼԻՔՈՆ ՈՒՊՈՐ
ՔԱՏՐԻԼ ԽԱՂԱԼԸ

Սեպտեմբեր 13 կիւրակէ գիշեր
Բերայի Վէրտի թատրոնին մէջ Պ.
Պէնկլեանի «Բէմպէ գըզ» անուն օբե-
լէթին հանգիստտես ըլլալու փափա-
քով Պիթլօյէնց Սիմոն և Յըլսըլսենց
Մեքոն ախպարները ժամը մէկ ու կէ-
սին միջոցները Պօլսէն Ղալաթիոյ կող-
մը անցերէին :

—Սիմոն պէկ , ըսաւ մեքոն ախ-
պարը , թրամվէյի կայարանին առջև
կանկ առնելով , թէռաթուռօն սա-
հաթը էրկուք ու կիսուն տի պաշլայէ ,
մալիւմա , Պէկ օղլուի պախալները
մատ մի հացը 40 փարայի կուտան ,
էկոյ օրտեղ քնչիյ մի խայֆալթի ընինք
ու հըպա ճամբուն պօշը բռնինք :

—Աղէկ ըմմա՛ , աս Ղալաթիային
պախալներն ալ սանքի բէք սաղ ոտ-
նաման մի չին , կալանթօմճի մար-
դիկ ին :

—Էֆէնտըմ , քսանական փարայի
հացով 10ական փարայի ալ բանիրով
բէք պայվական բառթերնիս կուլից-
նինք :

—Էֆէնտըմ , առ բանիր հացօղլու
ալ էրկու իրեք սահթէն սըղրա կինէ
տանթօմենանք , պինայէն ալէյհ թէք-
րար տի ուտինք . ծառայականիս էֆ-
քեարը , օլտու օլաճաք , չէչիտ մին
եհմէք ուտիլէ :

—Հէյ վախ , Թափուգ բաղարիի
Արնավուտին լօգմանթայէն 40ական
փարայով փորերնիս կուշտացնելու է-
անք ու սըղրա ֆէօս գալու էանք , հը-
մայեկս աստեղի պօշը կըյրած լօգ-
մանթաճօց պաշ կէլլուի՞ մի եա , տօն-
տուրմայի թապախով չէչիտ մի եէ-
մէկին 4 զըշ կուզին :

—Լօգմանթան ի՞շ տանիմ էֆէն-
տըմ , իշկէմպէճիին խանութը կեհագ ,
20 փարայի իշկէմպէ , 40 փարայի ալ
հացով կու լուսուկնինք , մարդ գըլուի
30ական փարայ բիսօ տի տանք :

Թամամ , առանկ կընինք , Վրսե-
լով , իշկէմպէճիին խանութը մտան և
փորերնին կշտացնելէ ետք , մօտա-
կայ սըճարան մը գնացին մէյմէկ
սուրճ առնելու համար : Այս սըճա-
րանին գիմայը ԴԱՅԷ ՇԱՆԹԱՆ» մը
կար , ուր երգչուհեաց խումբ մը մերթ
ընդ մերթ կերգէր :

—Սիմոն պէկ , ըսաւ Մեքոն ախ-
պարը . սախայֆէին գիմայի խայֆէն
անգամ մի երթա՞ք կըսիս , տավու-
տի մախամը ախշիններուն պուլպուլի
պէս ավաղները մարդուն ֆօքուն տէօ
չէմէները կու խաղցունին :

—Մընչուկ , երթանք ըմմա՛ զաննս
չի տի կընանք թէֆաթուռօն երթալ :

—Ի՞շ միւճիպով չի տի երթանք ,
սահաթը տահա մէյնէ :

—Աղէկ ա , խայֆէն քանի՞ փա-
րայէ :

—Է՛ , շատ շատ 40 փարայ տըլլայ ,
մէյմէկ զըշով բան մէն ալ տեսած
տըլլինք :

—Հայտէ թող անանկ ըլլայ , 40
տարին հեզ մի քէսէին բերանը տի
բանանք :

—Նիզամօղլու ու զայտօղլու տի բա-
նանք էֆէնտըմ :

Եւ վերոյիշեալ քաֆէ-շանթանի
սանդուղներէն ելան :

Երկու երեք սպասուհիք ասոնց
ընդ առաջ վաղելով՝ հրամանէք , պու-
լուռում հաճի ախպար , ըսին և սե-
ղանի մը առջև նստեցունին :

—Մեքոն էմմի , աս իգրամ ու
թալթիֆաթին տէրէճէին կու հայիս
ինէ , խայֆէն 40 փարայ չի տըլլի :

—Էֆէնտըմ , ութանմա բաղար մի-
տէկի պօղար կըսին , պինտ առաջ ,
պէրվէչհի բէչին կու հարցունիմ ու՛
մուսախսէրէն խայֆէ կու խուսինք :

—Բէք աղէկ :

—Պաքսանա , ախշին հանըմ , խայ-
ֆէ գա՛ն բարտ տըր պուրտա :

—Բիւք բառա , հէր նէ քի ծա-
նինիզ խտէրսէ :

—Է՛հ , անանկ էնը , պիղէ իքի
թանէ զօղլու զայֆէ բիշիր :

—Պաս իւստիւնէ , ասքաուիա՛ . քա-
ֆէտէս տիօ ,

—Ամէսուս ,

—Էֆէնտըմ , աս գացող եկող ապ-
լանէրուն մախամը պիլէ պայվական է

եղեր , հէմ մոտածական կանիմ ուր
աս խայֆէներուն տէրուքտիքը ասանկ
միւպաղաղալը մասարիֆաթին տակէն
ինտո՞ր կելլան , չալղուճի ախշիններուն
փարա՞ մի կօգտէ :

—Բէք աճայիպ կու խօրաթիս է-
ֆէնտըմ , մարդ է որ գործէ գերկիր և
ղէյթան պէզին , կասէ Դաւիթ . հէլ-
պէթտէ ասոնք ալ պօշն ու ծարը գը-
տած են , չենէ բերններնուն է՛ մու-
նացեր :

Այս միջոցին երգչուհի մը երգ մը
երգեց :

—Ախ՛ , հառաջեց Մեքոն ախ-
պարը , աս ի՞նչ մախամ է աղա , հէ-
մէն արղային ծարն ու բերնին թա-
վանը լզիմ ուր՝ լեզին մէջը կուլօ-
ղացնէ :

—Երգչուհին երգը լմնցնելէ ետքը
ձեռքը պնակ մը առած սկսաւ նուէր
հաւաքել :

—Մեքոն ախպարը չգիտնալով որ
այդ նուէր հաւաքելուն վերջը չպիտի
գայ , մէկ անգամի համար կարծելով ,
քառասուն փարանոց մը ձգեց . երգ-
չուհին շնորհալալութիւնն յայտնելէ
ետքը գնաց այլոց իմացուց թէ 40
փարայ նուէր տուող հարուստ մը ին-
կեր է , ուստի ամեն ջանք ի գործ
դրուելու է զայն սոթաելու համար :

Քառորդէ մը ետքը ուրիշ երգ-
չուհի մը Քաղիարէն երգ մը երգեց :

—Կու հայի՛ս մի էֆէնտըմ , հէր իշ
տար ուր պօշը կըյրածի լեզիւով է
կանչածը իսէ տը՛ մախամը բէք եա-
նուիս է :

—Հիւրիւմիւնքէ :

—Քեզի բան մը ըսի՞մ աղա , ես
ըրախի մի տի խըմիմ , միտէս բացուե-
ցաւ :

—Երկու խատէֆ բերել տանք ու՛
թօխա մի անինք :

—Պաքսանա ախշին , պիղէ իքի
ըրագը կէթիր :

Սպասուհին «ամէսուս» ըսելով 2
գաւաթ «գառկա պիւքէն» տեսակէն
օղինները բերաւ , զոր պարպելէ ետքը
մէկ մէկ հատ ապսպրուեցաւ : Վար-
պետորդի սպասուհեաց բերած օղի-
ները այն տեսակէն էր որ՝ երկու գա-
ւաթով զմարդ կը գինովցնէր . իրենց-
մէ մին սիւքաճեմ քալուածքով ասոնց
մօտեցաւ , ձեռուրնին թոթվեց , և

«մեզի ալ բան մը չէ՞ք հրամայներ» Ըսաւ նազելի ձայնով մը :

— Պաշ իւստիւնէ էֆէնտըմ, հիշքու խօսքդ կօյրել կըլլայ մի եա, Սիմոն պէկ, ախշին հանրմին ըրախի մի ըսէ բերեն :

— Սընորհակալ եմ. ես ըրախի ցեմ ուզեր, քօնեաք կը հըմեմ :

— Վայ լեղուիդ ծարը ծծիմ, հայճա՞ ալ կու լուղուրցնի եղեր :

— Է՛հ, իսթէ, ցաթուա բաթուա քիցիկ մը ույտուրմիս կընեմ :

— Բէք աղւոր ու զայտէլի կու խօրաթէս լիւք, չաթա բաթրան ի՞նչ ճիւղերս է, թախըմ մի հայճա վէ թիւրքճէ ըսող կնիյներէն տահա բարով կու խօրաթիս :

(Շարունակելէ)

Ե Օ Յ Ի Ի Ն Մ Ե Ք

(կէզն չէ՛սիւնէն)

Պաշգճըլար վէ թուլումպաճըլար, էօյիւնտիւքէրի վագըթ ապա եալան էսիրկէմէլէր, հաթթա սէօյլէտիքէրի եալանլարա թագվիյէթ վէրմէք իւղըն կէօսթէրտիքէրի շահիտլէր էքսէրի բահմէթի տիրէր վէ եախօտ Ստանպօլտա տէկիլ տիրէր :

Սամաթիաաա պիր գօլթուքտա պիր գաշ թուլումպաճը օթուրմուշ գօնուշմաքտա իտիլէր :

— Իւսկիւտար եանկընընտա սանտըք գալտըրտընը՞ :

— Էվէլ Ալլահ, ագսըլըղա պաք քի կիւն բաղար, ուշաքլար թէքմիլ տաղըլըն, թօփ աթըլտը գօլուշա գօշտուլմ, ըէյիլ կէլմիլ ամա ուշաքլարտան թօքու պէշ քիշի վար :

— Իւսկիւտարա գատար պէշ գիշի իլէ սանտըք գալքմալ :

— Գալքմալ մը, ըէյիլ տէտի քի ուշաքլար նէ եաբաճաղը, էվէլ Ալլահըն իզնի իլէ գալտըրտընը տէտիմ խաշմըղը չըգարտըք եաբըշտըք սըրըղա հէմ գարատան պապամ, գալքըլար ալամանտա, Ագ սարայտա պիզիմ ուշաքլարտան գէօր Մանտի չալըք Համբար, ուշաքլարը թօքլամըշլար սանտըղա եթիշտիլէր, օմուղտա չըմ քէլ Առաքէլ թագըմ, չաղըր տէր հապիւրէ. կիթսին տէեօրում պէն Վալիտէ ճամիսի էօնիւնտէ Ագսարայ սանտըղը արգամըղտան տիւշտիւ, օ

վագըթ թագըմ չաղըրտըմ, ուշաքլար թագըմա կիրտի կօսքա եօգուշունու պիր սարալար, կէօղ աչքը գարամատա սանտըք ուշտու, պիր արա պագըմ քի Չագմաքճըլար եօգուշունու կէշմիշիլ, Ագսարայ սանտըղը կէօղիւքմէօր պիլէ :

— Տէմէք քի օնլար եալաշ եիւրիւեօրլար :

— Նէ սէօյլէեօրսուն կէօպէքէրի չաթլատը ամա պիզիմ ուշաքլարա նէրտէն եթիշէճէքէր, չիմտի Ալլահը վար քէնտի եօք, գէօր Մանտի, չալըք Համբար, քէլ Առաքէլ, պէն պէն. լիյիմէ թէօպէ՝ պիր տէ պէն, թագըմա կիրտիք՞ մի, էյ արթըք Ալլահըն օրտա իշի եօք :

— Թօքնունուն օղլու իշին տէ էյի թուլումպաճը տըր տէրէր :

— Գուլար ասմա էօյլէլէրէ, պանա վըղ կէլի, պունտան պիր սէնէ էվէլ Օտէսաեա գատար սանտըք գալտըրտըք պիլ :

— Մալ սանտըղը . . .

— Նէ՞ մալ սանտըղը պէ, թէքմիլ թագըմ, պօքուճուճուլը բահմէթի կակալի Պէտիկ իտի, ինանմաղսան օնա սօր :

— Նէ՛, օէթէյէ գատար կիթմէք մի՞ . . . պէնտէն կէլմէլ գարտաշըմ :

— Էօթէյի պէրիլի պիլմէմ, իսպաթթը չահատըլ օլմուշունու սէօյլէեօրում սանա :

— Շիմտի կէշ օրաեը, սօղրատան Ագսարայ թագըմը եթիշտի մի՞ տիլէ :

— Չու եթիշիլ արթըք գէօքիւ պաշընա կէլտիկիմիլտէ իքի կէշէլէտի պիլէրճէ սէյիւրճի տիլիլմիշ, պիզիմ սանտըղըն կէշմէսինէ պէքէեօրլար. օրտա պօքուճուճուլը—Գառա՛ ասլան Սուլու Մանաթըրլար տէյի նաղարաեը գօյ վէրտիլի վագըթ եօք՞ մու, հէյ էօյիւսիւնէ եանաեըմ, սէյիւրճիլէրին աղղը Միսինա լիմօնու կիպի սուլանմաեա պաշլատը :

— Պէնիմ աղղըմ գօլրուտու պիրէր թէք աթալըմ :

— Աթալըմ գարտաշըմ, չագալըմ անամ պապամ. հապըլը եօլտաշըմ, Սէրասքէր գաբուսը սանտըղըլա աթպաշը պարապար վաբօրա կիրտիք :

— Աշկ օլտուն, զէնահաթըն էրի պաշկա չէյտիլ :

— Խաշ հագգը իշին, գանըմ չէօյլէ

ադսըն էյէր խիլաֆ սէօյլէեօրսամ, Ալլահ էթմէսին պիլ էօյիւրաէք, թուլումպաճըլըք տա պիթմիշտիլ. իշտէ եէնի եթիշէլէրի կէօրիւեօրում, գաշա՞ ալըրըմ, պիր թագըմ ճըռըքլար :

— Օ տէյիլ ամա թօփ՞ սէսի մի իտի եօքսա գուլաղըմա մը կէլիեօր :

— Տուր պաքաեըմ, հէ՛, եանկընտըր. հայտէ ծօ կարապետ ուշաքլարա հապէր վէր, Նիգօլի շու մէճիտիլէի ալ նէ պօքնումուլ վարըսա ալըք քօյ գուսուրունու սօղրա ալըրըմ, է էյվալլահ պաշկա վագըթ կէօրիւշիւրիւլ տէեէրէք, թօփ աղղընտան կիւրէ ֆըրլար կիպի մէյհանէտէն տըշարը ֆըրլատը :

(Տէվե՛)

ՓԱՐԻՉՈՒ ՌԱԲԵԼ ԼՐԱԴԻԵՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

Յուլիսի յեղափոխութեան զոհերը թագադներով ի գերեզման կը փոխագրէին :

Ժողովուրդը պողոտաներուն վրայ խնկեալ այս ցաւալի յուղարկաւորութիւնը կը դիտէր տխուր դիմօք և սրտաճմիկ պատկառանք :

Հանգիստականաց մին գլուխը չէր բացած. զայս տեսնելով ազգային պահնորդ մի նմա կը մօտենայ և կըսէ :

— Պարոն, քաղաքավարութիւնը պարտ կը դնէ ձեր վրայ որ գլուխիդ բանալով արժանաւոր յարգանքն ընծայէք :

— Իրաւացի է, պարոն, կը պատասխանէ սա, սակայն գիտցէք որ ոտքերես մին ալ այդ զոհերուն մէջ կը գտնուի, արդ՝ համեստութիւնս չը ներէր որ իմ ոտիցս առջև գլուխս բանամ :

ՏՕՔԹԵՕՐ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

Պատիւ կը համարի Արդոյ հասարակութեան ծանուցանել թէ՛ այժմ իւր բնակութիւնն փոխադրած է Բերայէ Պօլիս, ի կէտիկ բաշա պախճէլի փողոց թիւ 1 տուն : Ուր կը գտնուի ամեն օր մինչ կէս օր իրեն դիմող ամեն տեսակ հիւանդներ յոյժ հաճելի եղանակաւ դարմանելու :

Մանկանց, ջղային անձանց, ևս կանանց ամէն տեսակ տկարութեանց համար, Տօքթէօր Կիրակոսեանի դարմանելու եղանակն յոյժ հաճելի, և վտանքէ ևս ազատ եղած է :

Տօքթէօր Կիրակոսեան ամէն երկուշաբթի իւր տան մէջ կէս օր իրեն դիմող աղքատ հիւանդներն ամենայն խնամօք ձրի կը դարմանէ :

ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ՊԻՐԱՏԵՐԼԵՐ

Տ Ե Պ Պ Օ

26 Սթանպոլսու, Եհնի Ճամիսէ 26

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻՒՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՆՊՕԼ ՔԵՕԲԵՐԻԼ քարշըսընտա — 77

ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ Տօղրու Եօլտա — 167

Մէջքիւր է զախանէ վէ սքէչար տիւքքեանլարնտա միւթէատուրիս վէ էնվայի թէրթիւլաթք քիւեէվիյէ վէ էնդա վէ մուսլէմաթ վէ ալէա թը ճէրրահիյէ, վէ լէա ճինս լաթիք իւէ չէլիքտէն մասմուլ ալաթ ու էտէվաթ, վէ Լիսիկէր ուսուլիտէ պաղար, վէ Պրանսիւ վէ ինկիլիք էնդալարը, սօլֆաթ սնուն էն ալէա ճինս, Եհնի վէ էնէպի մաա տէն սուլարը, Փօթս'ըաֆճըլար իչիւն թէքիլաթը քիւեէվիյէ, Պրտօ շարապարը, գօնեաթար, էնվաթի իչիլիք, գօգուլս սապուլա, Նէֆիս րուտրա, օ տը Կօլունէր, սաչ սուլարը, տիւզ'իւնիլիքէր, վէ ըսքէչարլար իւէ քիւմեախանէլէրէ մասուս ճամ գապար վէ ալաթ ու էտէվաթ մէվնուտ օրուպ, թօթտան վէ բէրաքէնտէ Փիլոլիս օլունուր:

Փիլալիք մէգիւր տիւքքեանլարտա մուսլէնիլ թըպալիլ տախի իճրա օլունուպ, պունա մախսուս օտարար վար տը:

Պէյօղլու էնգսխանէսի կլճէլէր աչըգ տը:

Ձէյլ.—Պիլճիլիլ էնգս վէ էթա միգան էն ալէա ճինստէն օլունուր վէ բէք էնվէն Փիլաթլա սաթըլտըղըն Տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ քաղվէթլու էնալիյէ իւան ու պէյան իտէրիլ:

— 24 —

—Եթէ մինչև վաղն առաւօտ ապրի, յոյս ունիմ որ ապաքինի. կէս ժամ վերջը տենդ մը պիտի ունենայ, այն ժամանակ ջրախառն քացախով ձեռքերն ու քունքը շփելու է:

—Պատուէրդ կէտ առ կէտ պիտի կատարեմ. . հայր, ես մեծ յոյս ունիմ որ այս երիտասարդը քու շնորհիւդ պիտի փրկուի:

—Որչափ ստակ ունինք աղջիկս:

—Ութը Բուպիյէ և ինչու՞ կը հարցնես:

—Վասն զի վաղն առաւօտ պէտք է բըժիշկ մը կանչել, զի մի գուցէ տպագային սորա ընտանիքը գանդատի թէ առանց բժիշկ կանչելու, մենք սխալ դեղերով դարմանած ենք հիւանդը:

—Իրաւունք ունիս, վաղն առաւօտ մեր գրացի դարփին Մանուէլին կաղաչեմ որ բժիշկ մը բերէ:

—Բայց պէտք չէ գիտնայ թէ մեր տան մէջ վիրաւորեալ մը կայ:

—Կըսեմ թէ հայրս քիչ մը հիւանդ է:

—Ամենին, այն ատեն բարի մարդը զիս տեսնել պիտի ուղէ և այս միակ խուցին մէջ, ինձնէ առաջ վիրաւորեալ երիտասարդը պիտի տեսնէ:

—Իրաւ է ըսաւ խորհելով, յետոյ մէկէն իմէկ, ահ գտայ վերջապէս աղաղակեց. պիտի

— 21 —

բարձրահասակ և նշանաւոր գեղեցկութեան մը հետ քաջութեան չգիտեմինչ հովմը կար վրան, խեղճը ձախ կողմի զիստէն վիրաւորուած էր. դաշկինակովը վերքին բերանը դոցած ի զուր արեան հոսումը զսպել կը ջանար, բոլորովին գոյնը նետած և ոյժն սպառած ըլլալով մեծ ճգամը հազիւ ոտքի վրայ կը կենար:

Եւփիմէ ձեռքի կանթեղը դրան սեմին վրայ թողլով, յօգնութիւն աճապարեց:

—Ահ օրիորդ, ի սէր Աստուծոյ օգնեցէք օտարականիս ըսաւ սպայն հազիւ լսելի ձայնով մը:

Եւփիմէ վիրաւորելոյն ձեռքէն բռնելով, դէպի խուցն առաջնորդեց և յստակ ֆրանսէրէն լեղուաւ ըսաւ:

—Քաջալերութիւն պարոն երկու քայլ ևս, ներսը բազմոցին վրայ կը հանդատանաք:

Այս թրթռակ ձայնը, երիտասարդ սպային սրտին մինչև խորն հնչեց, սակայն աչքերն կը մթաքնէին, մի քանի անիմանալի խօսքեր մրմռաց, զօրութիւնը տակաւ կըսպառէր եւփիմէի թեկին յենած խուցը մտնելով հազիւ թէ բազմոցին վրայ նստաւ, նուազելով կռնկի վրայ ինկաւ:

—Հայր իմ, սոսկալի վերք մը բացուած է զիստին վրայ:

—Օֆ՝ աղջիկս, շատ ծանր կացութեան

ԲՕԼ ՅՕՅԱՆԵԱՆ
Եւսեփ Գաղսլըլիսու, 80 Նումիոսսու

ԿԵՅԷ ՎԷ ՃԵՐՄԱՆԸԼԱ ՄԻԿԵԼԱԿ
ԱԼԵԱԹ ԲԻՐՃՃԱՐԸ

Մէջքիւր սաղապտա կէօղն վէ ճէրրահիլըս միւթէալիք էնվայի ալէաթ ու էտէվաթ մէվնուտ տըր:

Էնգիւմէն, Եուսուլար վէ սէրթ լաթիքտէն (գառնչուտան) մասմուլ մէվատուր միւթէլիքէ, գաալը պաղարը, էն տի չիլիկալար, էնքթթիք մաքիւսալը, միգան իւլ հապ (սարսմէթը), միգան իւլ հապարէ (թէրմիլէթը) վէ էյի ճինս կէօղիլիքէր պալլըմագտա տըր:

Մ. Բօլ Պօյաճեան հէր նէվ սըրաղըլաթ վէ թամբաթը էնվէն ֆիլաթ էլէ իճրա վէ տէրհօտէ իտէր:

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՁԸ ԱՆՍՈՆԻՍ ՄԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՐ- ՍՏԱՆՊՈՂ ՎԷ ԱՆԱՏՈՂՈՒ ԻԶԻՆ ՄԻԻՏԻԻՐ ՎԷ ԱՃԷՆԹԷ ԱԼԷԲՍԱՆԻՐ ԳՈՒՐՄՈՒԶԻ LA ROUENNAISE

1837 ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ
ՍԷՐՄԱՅԷ 4000,000 ՖՐԱՆԲ

ԻՏԻԹԻՄԹ ագչէսի տախիլի հիսապ աէկիլ տիւր

L'INDUSTRIELLE

ԵԱՆԿԸՆ ՇԻԻՊԵՍԻՆՏԷՆ 4,500,000 ՖՐԱՆԲ

ԱՄԸԼ ՍԷՐՄԱՅԷ 5,000,000 »

LA CAISSE D'ASSURANCES MUTUELLES

Եանդընտան միտա աղնամ վէ հայվանաթ տախի սիկուրթա օլընուր :
Թափսիլի մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր Գալաթատա Գարանթի-
նա սօգաղընտա Լէօն խանընտա 1, 2, 3, 4, նօմէրօլու իտարէխանէյէ
թէշրիֆ իթմէլէրի :

ԷՏԻՐՆԷ ՎԷ ՇԱՐԳԻ ԲՈՒՄԷԼԻ ԱՃԷՆԹԷ ՎԷ ՄԻԻՏԻԻՐԻ

Գ. ՏԵԼԻԳԱԹՕՍ

ՏՊԱԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ ՍՈՆԱԿ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Կ. Պօլիս Րիզա փաշա եօգուչու Սա-
ղըր խան թիւ 5, 7, 6, 11

Այցետոմար, հարսանեկան հրախրադի-
րք, նամակք, պահարանք, մահազղք, ծա-
նոցմունք, թատրոնական ազդեր վա-
ճառականական նմոյք (ֆաթուռա) փո-
խանակագիրք (գամպիա) սիկառի թուղ-
թի կողքեր գունաւոր և ոսկեզօծեալ բազ-
մաթիւտեսալիներ, և այլ ամեն անասկ
զրեանք կը տպագրուին, Հայերէն, Տաճ-
կերէն, Գաղղիարէն, Յունարէն և Հրէե-
րէն լեզուներով :

Սոյն տպարանը և վիմագրատունը այ-
սօր նմանօրինակ հաստատութեան մը հետ-
մըցելու վիճակի մի հասած է, ծաղկա-
ցիր և չքաղիր տեսակներէն դատ թատ-
րոնաց աղագրարութեան համար ուղղաճ-
չափով փայտեայ խոշոր տառեր ալ կան,
և 4 արագատիպներու միջոցաւ յանձնա-
րարութիւնը փութով և ամենայ ճշգու-
թեամբ կը կատարուին :

Մարգարեանի տպարանն ալ միացած է
վերոյիշեալ տպարանին հետ, ուր կրնան
իւր յաճախողները դիմել զտնել :

Գիները չափաւոր են

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԱՆՏՈՆ ՍԱՔԱԵԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ Թ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

— 22 —

մէջ ենք, եթէ մեռնի, Աստուած իմ, ինչպէս
պիտի արդարացնենք ինքզինքնիս :

Եւփիմէ զգաց որ հօրն առարկութիւնը
ճիշդ էր :

— Այսու հանդերձ յաւելցուց Մուրատ-
ճա, չենք կրնար թողուլ որ այսպէս անօգնա-
կան մեռնի այս երիտասարդը . . դժբաղտա-
բար ես անկար եմ և այժմ ուրիշ մարդ ալ չի-
կայ :

— Ահա ես՝ կամ բարի հայր :

— Դու . . բայց նախ պէտք է վերքը մա-
քուր լվալ արեան տեսքը նուազում պիտի բե-
րէ վրադ :

— Ես քու աղջիկդ եմ հայր, հիմադ պի-
տի տեսնես ըսելով պատրաստուեցաւ խուցէն
դուրս ելնել :

— Ուր կերթաս հարցուց հայրը :

— Հորէն ջուր քաշելու :

— Նախ և առաջ իմ սաւանն բեր, և չորս
մատի լայնքով շերտ շերտ կտրէ և այդ կը-
տորներն իրար կարէ :

Եւփիմէ հօրն ըսածը ճշդիւ կատարեց և
կոնքը ջուր լեցնելով, խուցը բերաւ, յետոյ
հօրն հրահանգացն համեմատ, վիրաւորեալը
մինչև կէս մէջքը հանուեցուց և անյողդողդ-
կերպիւ նորա լայն վերքը լաւ մը լվաց. ջուրին
զովութենէն երիտասարդը աչքերը բացաւ, և
հազիւ լսելի ձայնով մը ջուր ուզեց :

— 23 —

— Գաւաթը կէս լեցուր ըսաւ Մուրատճա
և քիչ մը տաք ջուր խառնէ, յետոյ սա վերի
դարակը չիչ մը եթէր կայ, տասը կաթիլ կա-
թեցուր գաւաթին մէջ այնպէս տուր :

Եւփիմէ այս ամենը կատարելէ յետոյ,
գաւաթը երիտասարդին բերնին մօտեցուց, որ
երախտագիտական հայեացք մը ուղղելով,
ջուրն անյագ կերպով խմեց :

— Այժմ աղջիկս, սա անկիւնի բարցին-
եռին պղտիկ բանալի մը կայ, առայն և գըր-
քադարանիս մէջի փոկիկի գզրոցը ինձ բեր :

Շարժուն սանդուղէ մը զոր խուցին մի-
անկիւնը դրուած էր, առիքն ելաւ և վայր-
կեան մը յետոյ մահոնէ խիստ չքեղ գզրոց մը
բերելով, հօրն առջև բացաւ որուն մէջ պէս-
պէս դեղորայք կային :

— Սա կապտագոյն սպեղանիէն մեծկակ
լաթի մը վրայ լաւ մը ծեփէ, յետոյ այն լա-
թը վերքին վրայ դիր և սաւանին շերտերովը
վերքը պատէ գլխուն ներքևի բարցը վերցու
և վրան վերմակով մը ծածկէ :

Եւփիմէ այս ամենը կատարելէ վերջը հօ-
րը մօտ կրակարանին քով նստաւ. հօրը դէմ-
քէն անհանգստութիւն մը ունենալը նշա-
րած էր :

— Հայրիմ ըսաւ անձկանօք, արդեօք այս
երիտասարդին վիճակը ծանր է :